

OPORTUNITĂȚI INFOBIBLIOTECARE ÎN VIZIUNEA STUDENȚILOR ȘI PROFESORILOR DE LA FACULTATEA ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI ȘI ARTE

INFO-LIBRARY OPPORTUNITIES IN THE STUDENTS AND TEACHERS VISION OF THE FACULTY OF EDUCATION SCIENCES AND THE ARTS

Margarita IULIC Valentina VACARCIUC

Abstract: *This article is based on the results of the sociological survey with topic: „Scientific Library and transfer of information to the user”, released in April-May 2011 by Marketing and Publishing Activity; Research Service. Assistance of speciality of University Scientific Library. The study presents comparative assessment of survey results from 2010 - 2011. Evaluation and monitoring requirements of users information will contribute to expand info-librarian opportunities, promoting the benefits offered by the use of the services of the library.*

Pentru integrarea optimă în procesul de studiu și cercetare a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, furnizarea unei game largi de servicii info-bibliotecare și asigurarea utilizatorilor cu noi oportunități de informare, Biblioteca Științifică practică studiul cerințelor și nevoilor utilizatorilor prin aplicarea sondajelor.

În perioada aprilie - mai 2011, Serviciul Marketing și Activitate Editorială, Serviciul Cercetări. Asistență de Specialitate a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți a lansat investigația sociologică cu tema: „Biblioteca Științifică și transferul de informații către utilizator”.

O asemenea cercetare a mai fost realizată în octombrie 2010 cu studenți și masteranzi de la cele 8 facultăți ale USB, cadrul didactic, elevii Colegiului Pedagogic „Ion Creangă”. În scopul unei abordări sistematice, optimizării relațiilor dintre serviciile oferite și cererile diferențiate ale beneficiarilor și prospectarea unor noi direcții strategice în contextul cerințelor educaționale ale procesului Bologna, s-a decis efectuarea unui nou sondaj pentru studenții facultății Științe ale Educației și Arte.

Motivul alegerii studenților din cadrul Facultății Științe ale Educației și Arte pentru această cercetare a fost frecvența lor mai activă ca utilizatori ai serviciilor de informare.

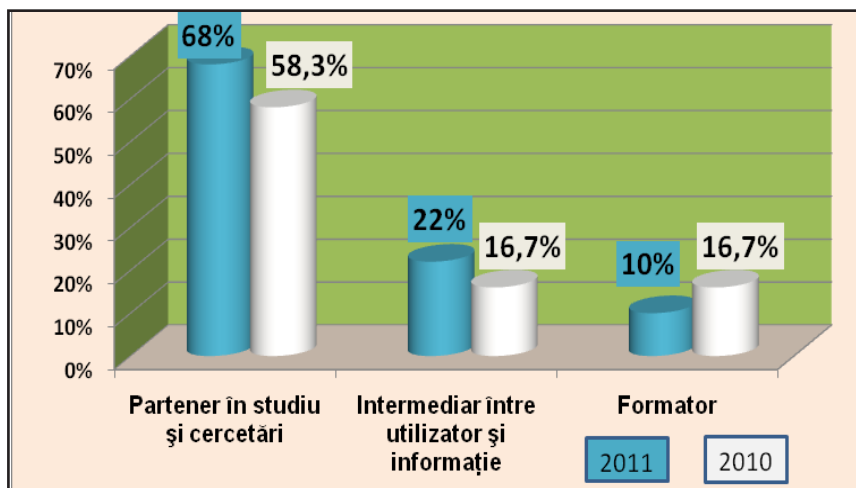
Ca metodă de cercetare s-a utilizat ancheta pe bază de chestionar, structurat în șase capitole, cuprinzând 43 itemi. Pentru analiza comparată au fost selectați 13 itemi, în scopul aprofundării și concretizării opiniilor utilizatorilor privind subiectele ce atrag o mai mare atenție. Chestionarul a fost aplicat pe un eșantion de 100 de subiecți (studenți și masteranzi de la Facultatea Științe ale Educației și Arte ale USB) și realizat în toate serviciile Bibliotecii.

Reprezentarea rezultatelor:

Este de menționat că la sondaj au participat studenți (97) și masteranzi (3) din anii de studii I (7), II (33), III (45), IV (13), V (2). În funcție de forma de studii: secția de zi – 96%, secția cu frecvență redusă – 4%. Forma de înmatriculare: prin contract – 46%, din buget – 54%. În raport de sex avem următoarea configurație a lotului: feminin – 96%, masculin – 4%.

Datele obținute după studierea răspunsurilor subiecților sînt prezentate în ordinea priorităților. În paranteze este menționat procentajul opiniilor studenților Facultății Științe ale Educației și Arte înregistrat din chestionarul din anul 2010.

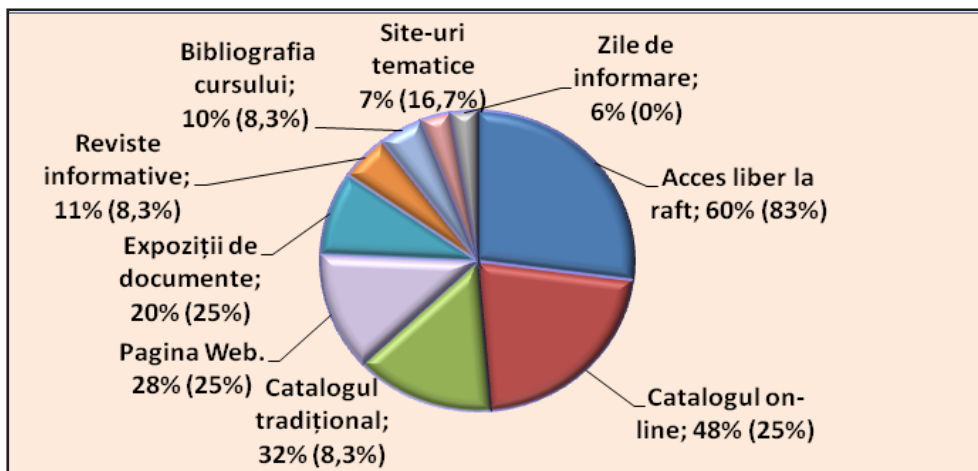
Prioritar pentru respondenți este rolul Bibliotecii Universitare ca partener de studiu și cercetări. Opiniile sugerează că extinderea activităților tradiționale și introducerea noilor tehnologii informaționale contribuie la faptul că utilizatorii definesc Biblioteca nu numai ca intermediar, ci și recunosc rolul ei de formator. Biblioteca devenind mai mult decît bibliotecă.

Este vizibil că majoritatea subiecților preferă accesul liber la raft - 60% (83%). Sistemul serviciilor bazat pe accesul liber oferă utilizatorilor oportunitatea directă de căutare și selectare de publicații, creează condiții favorabile pentru activitatea independentă cu literatură. Putem menționa că cititorul

modern exploatează cu succes și alte surse de referință: catalogul on-line – 48% (25%), catalogul tradițional – 32% (8,3%), pagina web: <http://libruniv.usb.md> – 28% (25%), expoziții de documente – 20% (25%), reviste informative – 11% (8,3%), bibliografia cursului – 10% (8,3%), site-uri tematice – 7% (16,7%), zile de informare – 6% (0%). Personalul bibliotecii permanent acordă atenție exhaustivității și exactității acestor surse.

Ne bucură faptul că și în continuare cartea rămâne principala sursă de

informare - 93% (90%). Datele sondajului confirmă atitudinea pozitivă față de publicațiile în serie - 44% (16,7%) și sursele electronice, care favorizează proiectele de cercetare: Baze de date – 11% (16,7%), E-publicații – 9% (8,3%), documente AV (casete audio-video, dischete, etc.) – 8% (0%), resurse electronice (CD,DVD) – 5% (18,2%). O bibliotecă modernă trebuie să le aplice, să le susțină și să le promoveze.

Creșterea solicitării lucrărilor editate de profesori universitari duce la accesarea frecventă a Bibliotecii Digitale - 49% (33,3%). Valorificarea altor baze de date se prezintă astfel: Baza de date MOLDLEX – 26% (25%), Bazele de date EBSCO – 25% (33,3%), Baza de date Sumar Scanat – 9% (16,7%), Baza de date Înregistrări muzicale în MP3 și colecția CD/DVD – 8% (8,3%), Mediatecă, Baza de date ale ONU și Agențiilor ei – 7% (16,7%), Baze de date ale Băncii Mondiale – 4% (16,7%), Baze de date NATO – 4% (0%), Baze de date ale Consiliului Europei – 2% (0%). Procentajului micșorat al accesării bazelor Sumar Scanat, MP3 poate fi explicat de lipsa cadrelor în serviciul de informatizare și scăderea numărului de utilizatori. Problemele cum ar fi abilitățile insuficiente de utilizare a resurselor on-line de informare, lipsa de timp, rapiditatea accesării, nivelul scăzut de cunoștințe ale limbilor străine

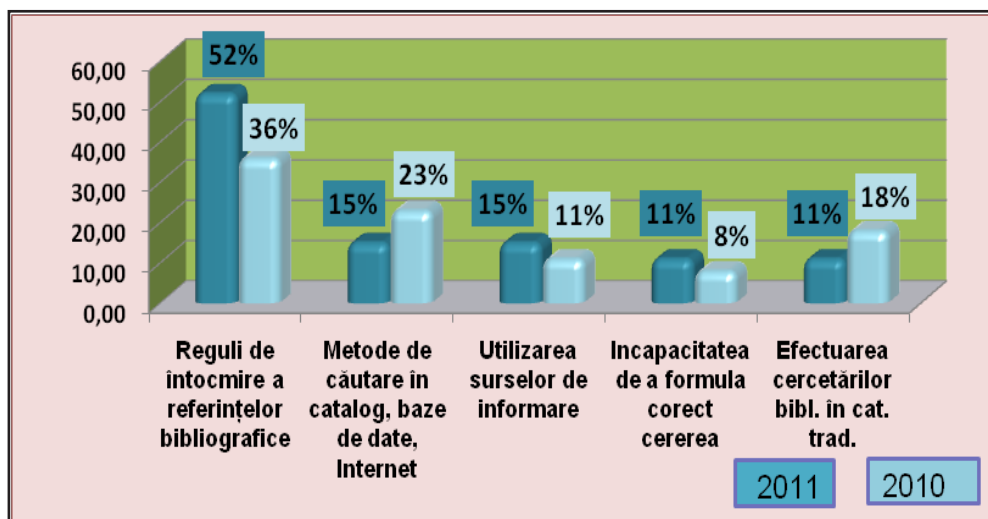
reduc frecvența utilizării altor baze.

Utilizarea frecventă a Paginii WEB a Bibliotecii <http://libruniv.usb.md> - 98% (92%) se datorează promovării ei prin rețelele de socializare, posibilitățile de căutare și regăsire a informației care le oferă conținutul fiind variate.

Din sondajele anilor 2010-2011, deducem că factorii care îi împiedică pe subiecți în utilizarea avantajelor accesului liber la raft pot fi: lipsa documentului solicitat la raft – 27% (16,7%), incapacitatea de a găsi documentul necesar la raft – 26% (58,3%), lipsa cunoștințelor și abilităților de orientare în spațiile info-bibliotecare – 19% (8,3%), condiții sanitaro-biologice (iluminarea insuficientă, frigul) – 18% (8,3%), comportamentul inadecvat al utilizatorilor – 8% (8,3%), grija și consultația insuficientă oferită de bibliotecar – 3% (8,3%).

Bibliotecarii dețin un rol important pentru ghidarea și consilierea utilizatorilor în structura fondului, pentru optimizarea căutării și regăsirii informațiilor, precum și pentru a oferi sfaturi cu privire la selectarea documentelor necesare, iar dacă este nevoie propunerea documentelor alternative.

Majoritatea respondenților declară că întotdeauna găsesc informațiile necesare – 86% (75%). Uneori găsesc 14% (0%), nu găsesc nicio informație din cele căutate – 0% (0%). Facilitățile oferite de serviciile Bibliotecii au determinat obținerea unui rezultat mai bun.

Sîntem satisfăcuți de faptul că cea mai mare parte de respondenți sînt mulțumiți de timpul în care li se pune la dispoziție informația necesară – mulțumit – 62% (50%), foarte mulțumit – 26% (41,7%), satisfăcut – 10% (8,3), nemulțumit – 1%(0%), foarte nemulțumit – 1% (0%). Putem spune că bibliotecarul este un element stimulator și duce o muncă diferențiată în raport cu profilul bibliotecii și al utilizatorilor care o frecventează.

Cursul Bazele Culturii Informației și contribuția Bibliotecii la formarea culturii informației a utilizatorilor, care le permite să beneficieze de posibilitățile mediului informațional este foarte apreciat de către respondenți. Aceștea au răspuns că posedă o cultură informațională bine formată și susțin că la formarea ei, în mod semnificativ, a contribuit Biblioteca prin promovarea cursului Bazele Culturii Informației – 96% (100%) de respondenți. O parte mică din chestionați - 3% (0%), înțeleg că nu posedă suficient deprinderile de cultură a informației.

Curiozitatea noastră de a afla de ce cunoștințe /deprinderi duc lipsă utilizatorii a adus la următoarele răspunsuri:

Regulile de întocmire a referințelor bibliografice au fost recunoscute de respondenți ca cele mai dificile în aplicare. În vederea îmbunătățirii acestui factor, ar fi binevinită prezentarea referințelor bibliografice prin pagina WEB la Pagina utilizator pentru rapiditatea și eficiența accesării.

Remarcăm îmbunătățirea unor indici în raport cu răspunsurile din anul 2010, dar mai există necesitatea de a le perfecționa utilizatorilor calitatea deprinderilor practice.

Apreciind calitățile bibliotecarului, un număr mare de subiecți remarcă receptivitatea, capacitatea de comunicare și amabilitatea personalului. Este evident că cerințele utilizatorilor cresc față de timpul și calitatea serviciilor prestate de către bibliotecari.

Aprecierea calităților bibliotecarului	Slabă		Acceptabilă		Bună		Foarte bună		Excelentă	
		2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Receptivitate			4%	5%	11%	14%	36%	26%	49%	52%
Comunicare		1%	5%	5%	9%	10%	58%	26%	48%	57%
Amabilitate	1%		3%	5%	11%	14%	51%	30%	34%	47%
Rapiditate	1%		2%	2%	20%	16%	39%	32%	38%	47%

Incapacitatea subiecților de a-și exprima nevoile de informare duce la frustrări, la reproșuri în adresa bibliotecarului care nu i-a oferit cele solicitate, de aceea, este foarte importantă interacțiunea dintre bibliotecar și utilizator.

Pentru crearea condițiilor favorabile și relației amabile de care are nevoie utilizatorul modern, bibliotecarul trebuie să cunoască psihologia comunicării și să-și perfecționeze permanent calitățile profesionale.

Spre augumentarea eficienței demersului infodocumentar al Bibliotecii universitare, respondenții au sugerat mai multe propuneri:

- ar trebui ca biblioteca să dispună de un număr mai mare de cărți;

- să frecventeze toți biblioteca;
- publicațiile seriale ar trebui să fie axate mai mult pe domeniul social, adică să fie mai reprezentative;
- e necesar ca în ultimul an de studiu studenții să beneficieze de un curs privind regulile de întocmire a referințelor bibliografice pentru lucrările științifice;
- tot ce se află în bibliotecă pentru mine e suficient;
- biblioteca funcționează foarte bine, mai ales deservirea;
- se impune o colaborare mai largă cu studenții;
- sînt satisfăcut de tot;
- biblioteca lucrează bine în orice sală a ei;
- mie îmi place totul;

Pentru cei care frecventează des biblioteca, este totul bine, au nevoie numai de mai multă literatură.

Propunerile privind îmbunătățirea activității și serviciilor în Bibliotecă sînt următoarele:

- o sală unde studenții să poată audia în limba străină și să comunice;
- accesul la INTERNET mai rapid;
- ar putea fi foarte interesant, dacă s-ar introduce accesul la xerox în baza abonamentelor procurate din timp;
- serviciile sînt suficiente pentru a obține informațiile dorite;
- scanarea documentelor (2);
- mica cantină (posibilitatea de a bea un ceai cînd ești toată ziua la bibliotecă);
- Biblioteca are totul;
- încălzire în perioada de primăvară;
- iarna să fie mai cald (2);
- mai multe copiatoare;
- avem tot necesarul;
- ne satisfac toate serviciile propuse.

Majoritatea respondenților apreciază pozitiv calitatea serviciilor oferite de instituția noastră, iar recomandările expuse vor fi luate în considerație.

Concluzii

Evalurea comparativă a rezultatelor sondajelor din anii 2010 - 2011 confirmă faptul că Biblioteca continuă să-și orienteze activitatea spre dezvoltarea calitativă a fondurilor sale, specializarea colecțiilor conform programelor de studiu și cercetare, spre implementarea tehnologii informaționale avansate.

Dificultățile care apar în procesul de utilizare a serviciilor propuse: achizițiilor de cărți și publicații noi; îmbunătățirea și modernizarea condițiilor de lucru, crearea mediului confortabil și dotarea cu echipament tehnic performant necesită o colaborare eficientă dintre Bibliotecă și Universitate.

Evaluarea și monitorizarea cerințelor de informare a utilizatorilor vor contribui la extinderea oportunităților infobibliotecare.

Bibliografie:

1. Declarația de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile de informare și Libertatea intelectuală [on-line] [citat noiembrie 2010]. Disponibil pe Internet: <archive.ifla.org/faife/policy/iflastat/gldeclar-ro.html >
2. Manifestul Internet IFLA [on-line] [citat octombrie 2010]. Disponibil pe INTERNET : < www.ifla.org/III/misc/im-ro.htm >
3. CHERADI, Natalia, ȚURCAN, Nelly. Marketing și biblioteca universitară. Ch.: Centrul Ed. - poligr. al USM, 2003. 145p. ISBN 9975-9604-2-1